

Strategie překonávání školního neúspěchu

Preventivní program ZŠ T. G. Masaryka Český Krumlov

„Vzdělávací soustava je jednou z hlavních integrujících sil, a to nejenom předáváním sdílených hodnot a společných tradic, ale především zajištěním rovného přístupu ke vzdělávání, vyrovnáváním nerovností sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody a podporou demokratických a tolerantních postojů ke všem členům společnosti bez rozdílu“ (MŠMT, 2001).

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsažených v § 2, v § 16 odst. 6 a v souladu s aktuálním zněním školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. naše škola od 1. 9. 2016 zajišťuje všem žákům rovný přístup ke vzdělávání a zohledňuje vzdělávací potřeby jedince. V souladu s tím škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program školy včetně strategie předcházení školního neúspěchu, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování je zpracována v samostatném programu školního metodika prevence.

1. Strategie předcházení školního neúspěchu v rámci přípravy na školní docházku

Předškolní vzdělávání tvoří velmi důležitou počáteční etapu vzdělávání a výchovy. Jeho úkolem je vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do ZŠ a poskytovat speciálně pedagogickou péči dětem se SVP.

Jedná se o významný prostředek vyrovnávání rozdílů mezi dětmi, který v začátku vzdělávací dráhy pomáhá snížit handicap dětí ze sociálně znevýhodněného (SZ) prostředí.

Naše základní škola zajišťuje plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ, včas seznamuje děti s novým prostředím a novými nároky.

Podílí se na včasné zajištění včasného zápisu dítěte do ZŠ, popř. včasné vyřízení odkladu školní docházky.

Zohledňuje účast SZ žáků v 1. ročníku ZŠ v konkrétním ŠVP, volí vhodné formy, metody výuky a hodnocení.

Škola podporuje pedagogy při zavádění vyrovnávacích a podpůrných opatření a diferencované výuky s cílem vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje žáků a zvýšit jejich šance na úspěšné zvládnutí základního vzdělávání.

Budoucí žáci prvních tříd se seznamují se školou a učiteli v programu „Zvykáme si na školu“. Zde rodiče dostanou základní informace o způsobu domácí přípravy, aby se předešlo školní neúspěšnosti již při příchodu do školy.

Domácí příprava se týká:

- a) změny režimu dne, dodržování pravidelného režimu, který bude mít dítě během školního roku
- b) zvýšení samostatnosti dítěte, trénování „sebeobslužnosti“ dítěte
- c) docvičování výslovnosti a slovní zásoby, nácviku sluchového a zrakového rozlišování
- e) grafomotoriky, nácviku správného držení tužky, provádění uvolňovacích cviků
- f) nácviku soustředění, udržení pozornosti

2. Strategie předcházení školního neúspěchu během školní docházky

Na škole je vytvořena široká základna primární prevence školní neúspěšnosti. Třídní učitelé i další pedagogové se ve spolupráci s výchovnou poradkyní snaží předcházet školnímu neúspěchu žáků a využívají **Školní poradenské pracoviště**. (ŠPP)

Základem je dobře organizovaný tým tvořený výchovnou poradkyní, metodikem prevence, speciálním pedagogem a ředitelem školy. ŠPP úzce spolupracuje s třídními učiteli a učiteli jednotlivých předmětů. Máme zkušenosti s pomocí u žáků, kteří se (ať už z důvodu jakéhokoli oslabení) zapojují do školního procesu pomaleji a nejistě. Neustále zkvalitňujeme práci všech, kteří se na péči o žáky podílejí. Proto si učitelé i asistenti neustále zvyšují kvalifikaci (kurzy, přednáškami, semináři). Neustále propracováváme mechanismy spolupráce všech členů pedagogického sboru.

Vytváříme metodické zázemí pro vznik a realizaci podpůrných programů, sledujeme a vylepšujeme jejich účinnost. Pravidelně vyhodnocujeme výstupy a hledáme optimální postupy.

Na naší škole vytváříme vhodné podmínky a rozšiřujeme možnosti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, rozšiřujeme možnosti rozvoje žáků nadaných a budujeme příznivé sociální klima pro žáky, kteří přišli z jiného kulturního prostředí.

Učitelé spolupracují se školskými poradenskými zařízeními - PPP, SPC a SVP, o problémech informují OSPOD.

Uplatňujeme **model třístupňové péče**.

První stupeň péče představuje individualizovaná pomoc učitele reagující bezprostředně na projevení potíží žáka.

Učitelé provádí pedagogickou diagnostiku žáků a mapují situaci ve třídě.

Pedagogové poskytují dětem hodiny speciální pedagogické péče (redukaci) v rámci nabízených kroužků.

Žákům se sociálním znevýhodněním poskytují všestrannou podporu, pomáhají jim se začleněním do třídního kolektivu, dle potřeby využívají podpůrná opatření, spolupracují se školskými poradenskými zařízeními. Snažíme se o zlepšení vzdělávacích výsledků sociálně znevýhodněných žáků. Nabízíme SZ žákům doučování, pomoc při přípravě domácích úkolů.

Žákům z odlišného kulturního prostředí (cizincům) pomáhají s adaptací na nové prostředí, zajišťují doučování z českého jazyka, přijímají podpůrná opatření pro zlepšování jazykových znalostí.

Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, jsou v problémových předmětech vytvářeny **individuální podpůrné plány (IPP)**, jejichž základem je spolupráce žáka, učitele a zákonného zástupce, plnění plánů je každý měsíc hodnoceno a poskytuje tak zpětnou vazbu nejen žákům ale i rodičům.

Druhý stupeň péče představuje tzv. plán pedagogické podpory.

Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, a je u nich předpoklad výskytu speciálních vzdělávacích potřeb, vytváří třídní učitel nebo učitel daného předmětu na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště **plán pedagogické podpory (PLPP)**, který mapuje potíže žáka a předkládá návrh podpůrných opatření pro jejich odstranění.

V případě, že se situace žáka nezlepší a jeho obtíže i po třech měsících přetrvávají, doporučí třídní učitel zákonným zástupcům objednat žáka na vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP nebo SPC).

Třetím stupněm péče je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti (ŠPZ) či v koordinaci s ním.

Využíváme výsledků pedagogické diagnostiky při realizaci podpůrných a vyrovnávacích opatření pro žáky ohrožené rizikem školního neúspěchu.

Pokud školské poradenské zařízení doporučí tvorbu **individuálního vzdělávacího plánu**, je bezodkladně vypracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovnou poradkyní.

Pedagogové úzce spolupracují se zákonnými zástupci žáka, výše uvedená opatření realizují vždy po podpisu informovaného souhlasu zákonnými zástupci žáka.

Další činnosti v rámci školní strategie předcházení školní neúspěšnosti:

Připravujeme žáky na přijímací řízení.

Výchovný poradce vede pohovory s jednotlivými žáky a s jejich rodiči při rozhodování o další vzdělávací dráze žáka.

Přijímáme opatření, která mají za cíl motivovat žáky a udržet dobré klima ve škole. Škola se snaží identifikovat ohrožené žáky (absence, kázeňské problémy, neúspěch ve škole) a včas na tyto žáky působit, využíváme poradenství pro hladký přechod na další stupně vzdělávání, přizpůsobujeme organizaci výuky žákům s rozdílným sociálně-ekonomickým zázemím.

Snažíme se pomocí pevně nastavených pravidel snížit vysoký počet zameškaných hodin, spolupracujeme s rodiči, OSPOD, Policií ČR, SVP.

Velkou pozornost věnujeme spolupráci s rodiči.

Spolupráce naší školy s rodiči je důležitou součástí prevence školního neúspěchu žáků.

Komunikujeme s rodiči, budujeme vztah vzájemné důvěry a respektu, snažíme se zapojit rodiče do aktivit školy a zvyšovat vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí.

Navazujeme úzkou spolupráci s rodiči tak, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské.

Usilujeme o spolupráci s rodiči jak při prevenci školního selhání, tak při řešení problémů s cílem je překonat a dokončit příslušný stupeň vzdělání, informujeme rodiče o všech potřebách a výsledcích vzdělávání. Poskytujeme rodičům srozumitelné informace o výsledcích a pokroku ve vzdělávání jejich dítěte.

Využíváme netradičních forem pro pravidelné třídní schůzky, například besídky s prezentacemi výsledků žáků. Žáci se podílejí na přípravách třídních schůzek.

Organizujeme Den otevřených dveří.

Snažíme se o větší otevřenosti vůči rodičům a veřejnosti.

Cíle školní strategie předcházení školní neúspěšnosti na naší škole:

- Zajistit plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ

-Respektovat žákovu individualitu a snažit se citlivým a mnohostranným přístupem ve spolupráci s žákem a rodiči předcházet školní neúspěšnosti žáka

- Zajistit rovný přístup ke vzdělávání, vyrovnávat nerovnosti sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody

-Snažit se, aby všechny děti, tedy i sociálně znevýhodněné, získaly kvalitní základní vzdělání a dobře si zvolily další vzdělávací dráhu

- Prohlubovat a neustále zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské

- Zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a školskými poradenskými zařízeními - PPP, SPC, SVP a Spirálou

Vypracovala: Mgr. I. Brožová